

כניסת שבת	צאת שבת	
19:10	20:25	ירושלים
19:27	20:28	בני ברק
19:21	20:29	חיפה
19:26	20:26	באר שבע

שמוע בין אחיכם

האזנה שבין אדם לחבירו

הרה"ג חגי שושן שליט"א, יועץ הלכתי לרב הראשי נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל, ראש בית ההוראה "שערי הלכה ומשפט", וראש תחום לימודי טוענים רבניים וטוענות רבניות במרכז י.נ.ר.

רבי פינחס מקוריץ שנמלך פעם בליבו שלא טוב הדבר מה שבאים אליו חסידים ואנשים רבים עם בקשותיהם בדבר ישועה ורחמים בעניינים שונים כי זה מבטל אותו מעבודת הבורא ברוך הוא ובקש הרב מהשם יתברך, שיהיה שנוא לבני אדם וממילא לא יבואו אליו אנשים ולא תהיה לו התקשרות עם שום איש. וכן היה והתבודד בינו לבין קונו וחי חיי צער ולא היה נמצא בחברת אנשים, ויהי היום הגיע חג הסוכות והוכרח הרב לעשות סוכתו על ידי גוי כי היהודים לא רצו לעזור שהיה שנוא להם.

בליל ראשון של החג, כאשר גמר הרב את תפלתו בבית הכנסת קרא אליו כמה אורחים לסעוד אצלו ביום טוב, ולא היה אחד שנתרצה לסור אל ביתו כי היה שנוא לכול והוכרח ללכת לסוכתו בלי שום אורח בבואו לסוכה, התחיל להזמין את האושפזין אמר ליעול אברהם וכו' ראה שאברהם אבינו עליו השלום עומד מבחוץ ואינו רוצה להיכנס לפנים וישאל אותו הרב מה פשעי ומה חטאתי, והשיב לו אברהם אבינו אין דרכי להיכנס במקום שאין שם אורחים! מהיום ההוא והלאה ביקש מהשם יתברך שישאיר הדבר כמקדם שימצא חן בעיני אנשים.

בחי החברה וכ"ש בחיי הנישואין אנו מוצאים לעתים קרובות שבן חברנו או בן זוגנו או מבני ביתנו טועה בשגיאות חסרות הגיון. תפקידנו הוא לדאוג שלא נגיב בטיפשות על שגיאות אלו, ואם יש צורך להעיר את תשומת לבו על אותן שגיאות יש לעשות זאת ברוגע ובשלווה ולא מיד. בפרט בחיי הבית בין בני ביתנו כשהבעל או האישה או הבן או הבת מגיעים הביתה, יש קודם להגיש ארוחה להתעניין בשלומם, שכן אדם רעב או עייף יותר מתוח מאדם שבע ורגוע, ורק אז ניתן לדבר על עניינים שמפריעים. אם עושים זאת מיד בבוא בן הזוג או אחד מילדינו הביתה אז לא תהיה אוזן קשבת כי בן הבית יחשוב כי הוא אינו חשוב למעיר, ואכפת לו רק מעצמו. בשום אופן אין להביע יהירות או לעג כי התנהגויות אלו מאד פוגעות ועלולות להבעיר מחלוקת (וראה עוד בספר אהבה ורעות ע' קמג).

ובזכות אהבת חינום נזכה לבניין בית המקדש בקרוב.

בפרשה (דברים פרק א פסוק טז) אומרת התורה "וְאֶצְנֶה אֶת שְׁפָטֶיךָ בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר שְׁמַע בֵּין אֲחֵיכֶם וּשְׁפָטֶם צָדֵק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו וּבֵין גֵּר." האור החיים מקשה שתי קושיות;

א. מה התורה צריכה לצוות שהדיינים ישמעו הרי אם לא ישמעו על מה ידונו?

ב. למה אמר בדרך זה שמוע ולא אמר שימעו בין אחיכם? האור החיים מיישב זאת בדרך זו:

התורה מתכוונת שיהיו הדיינים מתמידין לשמוע ולא יקוצו. אי הוא מבעלי דינים עצמן שאם יאמרו עוד יש לנו לטעון עוד יש לנו להוכיח לא יקוצו מדבריהם, ומה גם כשירבו להביא ראיות אחר ראיות ולא הועילו, לא יאמר הדיין שוב אין ראיה ואין טענה אלא שמוע בתמידות. והבי' שאם הטריחו עליהם בעלי דינים לא יאמרו הרבה טורח טרחנו היום ואין לשמוע עוד טוען ונטען עד אחר זמן אלא שמוע באין הפסק.

בנוסף התורה מכוונת לשמוע בשווה שלא יהיה השופט מצהיל פניו ונושא עיניו באחד מהם ומשפיל עיניו מאחד מהם, אלא שתהיה דרך השמיעה שווה ביניהם, וזה שכתוב שמוע פי דרך השמיעה תהיה בין אחיכם אם אתה תשא עיניך תשא לשניהם, ואם תשפיל תשפיל לשניהם, ושמעתי מפי חכם גדול חסיד וגדול בישראל חביב עלי כרוחי ה"ה הרב ר' משה בירדוגו זלה"ה שהיה מדקדק בשעת הדין שיהיו עיניו למטה, ולא היה נושא עיניו כל עיקר, "ושהיה מרגיש שאם היה נושא עיניו לצד ההכרח באיזה אחד מבעלי הדין היה מתבלבל שכנגדו!"

לא בכדי פרשת דברים נמצאת בלב ליבה של ימים אלו שבהם חרב הבית השני על שנאת חינום, דברי האור החיים הינם קילורין לעיניים שצריכים לקחת לימים אלו שבו אנחנו נמצאים, לא רק בדיון דברים שבין הדיינים למתדיינים, אלא גם לבין אדם לחבירו בין איש לאשתו ובין בני הבית, לשמוע ולהאזין לכל אחד ולא להפלות בין אחד לשני.

בספר סיפורי חסידים (מועדים ע' 124) מספר בשם הרב הקדוש